

Lassila & Tikanoja Oyj
Pörssitiedote
25.10.2017 klo 8.00

Lassila & Tikanoja Oyj:n osavuositiedote 1.1. - 30.9.2017

- Vuoden kolmannen neljänneksen liikevaihto oli 175,9 miljoonaa euroa (166,0 Me), liikevoitto 17,6 miljoonaa euroa (19,1 Me) ja osakekohtainen tulos 0,35 euroa (0,39 e)
- Tammi-syyskuun liikevaihto kasvoi 2,3 % 505,1 miljoonaa euroon (493,5 Me), liikevoitto oli 32,8 miljoonaa euroa (39,9 Me) ja osakekohtainen tulos 0,65 euroa (0,91 e)
- Vuoden 2017 liikevaihdon odotetaan olevan samalla tasolla kuin vuonna 2016 ja liikevoiton odotetaan laskevan vuoden 2016 tasosta

TOIMITUSJOHTAJA PEKKA OJANPÄÄ

”Lassila & Tikanojan tammi-syyskuun liikevaihto kasvoi vertailukaudesta. Tulos oli vertailukautta heikompi. Teollisuuspalveluiden liikevaihto kasvoi ja kannattavuus parani vertailukaudesta hyvän kysynnän ansiosta. Ympäristöpalveluiden liikevaihto oli vertailukauden tasolla, mutta kannattavuus heikkeni muun muassa kasvaneiden polttoainekustannusten takia. Ympäristöpalveluiden markkina-asema on vahvistunut erityisesti kaupan ja teollisuuden segmenteissä. Kiinteistöpalveluissa tulosta rasittavat edelleen uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoon liittyvät kulut. Toimenpiteet korjausrakentamisen kannattavuuden parantamiseksi ovat käynnissä ja ne vaikuttavat jo positiivisesti. Myös siivouksen tulos on kehittynyt myönteisesti. Strategiamme mukaisesti laajensimme toimintaamme kasvavilla Ruotsin markkinoilla ja saimme elokuun lopussa päätökseen kiinteistötekniisiä palveluita tarjoavan Veolia FM AB:n (L&T FM AB) kaupan. Integraatio on käynnissä ja se etenee suunnitellusti.”

KONSERNIN LIIKEVAIHTO JA TULOS

Kolmas neljännes

Lassila & Tikanojan kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto oli 175,9 miljoonaa euroa (166,0 Me) ja se kasvoi 6,0 %. Liikevoitto oli 17,6 miljoonaa euroa (19,1 Me), mikä oli 10,0 % (11,5 %) liikevaihdosta. Osakekohtainen tulos oli 0,35 euroa (0,39 e).

Liikevaihto kasvoi pääasiassa L&T FM AB:n yritystalon takia. Sen ohella Teollisuuspalvelut ja Kiinteistöpalvelut kasvattivat liikevaihtoaan. Ympäristöpalveluissa liikevaihto oli vertailukauden tasolla ja Uusiutuviissa energialähteissä vertailukautta alhaisempi.

Liikevoitto parani Teollisuuspalveluissa, mutta muiden toimialojen kannattavuus jäi vertailukautta alhaisemmaksi.

L&T FM AB:n yritystalon liikevaihtovaikutus kolmannella neljänneksellä oli noin 8 miljoonaa euroa ja liikevoittovaikutus oli negatiivinen osto- ja integraatiokuluista johtuen.

Tammi-syyskuu

Tammi-syyskuun liikevaihto oli 505,1 miljoonaa euroa (493,5 Me) ja se kasvoi 2,3 %. Liikevoitto oli 32,8 miljoonaa euroa (39,9 Me), mikä oli 6,5 % (8,1 %) liikevaihdosta. Osakekohtainen tulos oli 0,65 euroa (0,91 e).

Tammi-syyskuun aikana liikevaihto kasvoi pääasiassa L&T FM AB:n yritystalon takia. Sen ohella liikevaihto kasvoi Teollisuuspalveluissa, oli Ympäristöpalveluissa vertailukauden tasolla ja vertailukautta alhaisempi Kiinteistöpalveluissa ja Uusiutuviissa energialähteissä.

Liikevoitto parani Teollisuuspalveluissa. Ympäristöpalveluiden, Uusiutuvien energialähteiden ja Kiinteistöpalveluiden kannattavuus oli vertailukautta alhaisempi. Liiketoiminnan edellisvuotta alhaisemman kannattavuuden lisäksi liikevoittoa painoivat toiselle ja kolmannelle neljännekselle kirjatut 1,1 miljoonan euron kulut, jotka liittyvät kesäkuussa julkaistuihin L&T FM AB:n yritystalon ja integraation. Lisäksi yhtiö korotti vuoden toisella neljänneksellä kaatopaikkojen sulkemiseen liittyviä kuluvarauksiaan 0,6 miljoonalla eurolla.

L&T FM AB:n yritystalon liikevaihtovaikutus oli noin 8 miljoonaa euroa ja liikevoittovaikutus oli negatiivinen osto- ja integraatiokuluista johtuen.

Avainlukuja

	7-9/ 2017	7-9/ 2016	Muutos	1-9/ 2017	1-9/ 2016	Muutos	1-12/ 2016
Liikevaihto, Me	175,9	166,0	6,0 %	505,1	493,5	2,3 %	661,8
Liikevoitto, Me	17,6	19,1	-7,9 %	32,8	39,9	-18,0 %	50,5
Liikevoittoprosentti	10,0	11,5		6,5	8,1		7,6
Voitto ennen veroja, Me	18,0	18,7	-3,3 %	32,6	39,4	-17,3 %	50,1
Osakekohtainen tulos, e	0,35	0,39	-9,4 %	0,65	0,91	-28,2 %	1,13
Liiketoiminnan rahavirta/osake, e	0,35	0,76	-53,2 %	0,93	0,88	6,7 %	1,99
EVA, Me	11,7	14,1	-17,1 %	16,7	24,9	-32,9 %	30,7

LIIKEVAIHTO JA LIIKEVOITTO TOIMIALOITTAIN**Ympäristöpalvelut****Kolmas neljännes**

Ympäristöpalveluiden kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto oli 68,1 miljoonaa euroa (68,2 Me). Liikevoitto oli 9,7 miljoonaa euroa (10,2 Me).

Ympäristöpalveluiden liikevaihto oli kolmannella neljänneksellä vertailukauden tasolla. Liikevoittoa laskivat etenkin edellisvuotta korkeammat polttoainekulut ja jätehuollon kunnallistamisten vaikutukset uusioraaka-aineiden saatavuuteen ja hintoihin. Ympäristöpalveluiden markkina-asema on vahvistunut erityisesti kaupan ja teollisuuden segmenteissä.

Tammi-syyskuu

Ympäristöpalveluiden tammi-syyskuun liikevaihto oli 198,3 miljoonaa euroa (198,2 Me). Liikevoitto oli 23,3 miljoonaa euroa (24,8 Me).

Ympäristöpalveluiden liikevaihto oli vertailukauden tasolla. Toimialan alkuvuoden liikevoittoa laskivat edellisvuotta korkeammat polttoainekulut, jätehuollon kunnallistamisten vaikutukset uusioraaka-aineiden saatavuuteen ja hintoihin sekä kaatopaikkojen sulkemisiin liittyvien kuluvarausten 0,6 miljoonan euron korotus toisella neljänneksellä.

Teollisuuspalvelut**Kolmas neljännes**

Teollisuuspalveluiden kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto oli 25,3 miljoonaa euroa (23,9 Me). Liikevoitto oli 3,6 miljoonaa euroa (3,4 Me).

Liikevaihto ja liikevoitto kasvoivat vaarallisissa jätteissä, viemärihuollossa ja prosessipuhdistuksessa. Ympäristörakentamisen liikevaihto ja liikevoitto olivat vertailukautta alhaisemmat.

Tammi-syyskuu

Teollisuuspalveluiden liikevaihto oli tammi-syyskuussa 66,8 miljoonaa euroa (60,7 Me). Liikevoitto oli 6,0 miljoonaa euroa (5,2 Me).

Liikevaihto kasvoi kaikilla muilla toimialan palvelulinjoilla paitsi ympäristörakentamisessa, jossa se pysyi vertailukauden tasolla.

Liikevoitto kasvoi etenkin vaarallisissa jätteissä ja prosessipuhdistuksessa. Ympäristörakentamisen liikevoitto oli vertailukautta alhaisempi.

Kiinteistöpalvelut**Kolmas neljännes**

Kiinteistöpalveluiden kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto nousi 11,8 % ja oli 79,9 miljoonaa euroa (71,5 Me). Liikevoitto oli 5,1 miljoonaa euroa (6,1 Me).

Toimialan liikevaihto kasvoi pääasiassa L&T FM AB:n yritysoston takia. Liikevaihto kasvoi vertailukaudesta siivouksessa ja oli vertailukautta alhaisempi toimialan muilla palvelulinjoilla.

Siivouksen liikevoitto kasvoi vertailukaudesta aiemmin tehtyjen tehostamistoimenpiteiden ja hyvän kysynnän ansiosta. Kiinteistöpalveluiden muiden palvelulinjojen liikevoitto laski vertailukaudesta. Korjausrakentamisen tehostamistoimenpiteiden vaikutukset alkoivat näkyä kolmannella neljänneksellä.

Kiinteistöhuollon tulokseen vaikuttivat negatiivisesti Kiinteistöpalveluiden uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoon liittyvät kulut.

L&T FM AB:n yritysosto saatiin päätökseen elokuun lopussa. Integrointi etenee suunnitellusti ja L&T FM on otettu mukaan konserniraportointiin syyskuun alusta lähtien.

Tammi-syyskuu

Kiinteistöpalveluiden tammi-syyskuun liikevaihto oli 222,8 miljoonaa euroa (216,5 Me). Liikevoitto oli 6,0 miljoonaa euroa (10,9 Me).

Toimialan liikevaihto kasvoi pääasiassa L&T FM AB:n yritysoston takia. Liikevaihto kasvoi siivouksessa. Myös liikevoitto parani edelleen siivouksessa, mutta aleni muilla toimialan palvelulinjoilla. Tulos jäi korjausrakentamisessa vertailukaudesta ensimmäisen neljänneksen huonon tuloksen ja toisen neljänneksen tehostamistoimista aiheutuneiden kustannusten vuoksi, kiinteistötekniikassa edellisvuotta alhaisemman kysynnän vuoksi ja kiinteistöhuollossa uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönottoon liittyneiden tulosvaikutusten vuoksi.

Uusiutuvat energialähteet

Kolmas neljännes

Uusiutuvien energialähteiden (L&T Biowatti) kolmannen vuosineljänneksen liikevaihto oli 4,8 miljoonaa euroa (5,3 Me). Liikevoitto oli 0,0 miljoonaa euroa (0,1 Me).

Toimialan liikevaihto jäi vertailukautta alemmalle tasolle kierrätyspolttoaineiden heikon kysynnän vuoksi. Pienet volyymit heijastuivat myös liikevoittoon.

Tammi-syyskuu

Uusiutuvien energialähteiden tammi-syyskuun liikevaihto oli 24,2 miljoonaa euroa (25,2 Me). Liikevoitto oli 0,5 miljoonaa euroa (0,8 Me).

Toimialan liikevaihto ja liikevoitto jäivät vertailukaudesta ensimmäisen ja kolmannen vuosineljänneksen heikentyneen kysynnän vuoksi.

RAHOITUS

Liiketoiminnan rahavirta oli tammi-syyskuussa 35,9 miljoonaa euroa (33,6 Me). Käyttöpääomaa sitoutui 17,3 miljoonaa euroa (sitoutui 23,0 Me). Vertailukauden käyttöpääoman sitoutumiseen vaikutti negatiivisesti vuoden 2016 aikana sovellettu erilainen TyEL-maksukäytäntö.

Korollista vierasta pääomaa oli kauden lopussa 165,0 miljoonaa euroa (95,6 Me).

Korolliset nettovelat olivat 133,1 miljoonaa euroa (65,7 Me) ja ne nousivat 94,5 miljoonaa euroa vuoden alusta ja lisääntyivät 67,5 miljoonaa euroa vertailukaudesta. Toteuttaakseen L&T FM AB:n yritysoston yhtiö nosti 70 miljoonan euron pitkäaikaisen pankkilainan kolmannen neljänneksen aikana.

Nettorahoituskulut tammi-syyskuussa olivat 0,1 miljoonaa euroa (0,5 Me). Nettorahoituskulut olivat -0,0 % (-0,1 %) liikevaihdosta. Nettorahoituskuluja pienensi olennaisesti L&T FM:n yritysostoa varten otetusta valuuttasuojauksesta realisoitunut kurssivoitto.

Pitkäaikaisten lainojen kesikorko korkosuojaukset huomioon ottaen oli 1,0 % (1,6 %). Loppuvuonna 2017 lainoja erääntyy yhteensä 21,3 miljoonaa euroa mukaan lukien käytössä olevat lyhytaikaiset yritystodistukset.

Omavaraisuusaste oli 39,8 % (47,2 %) ja gearing-prosentti 63,0 (30,7). Likvidit varat olivat kauden lopussa 31,9 miljoonaa euroa (30,0 Me).

100 miljoonan euron yritystodistusohjelmasta oli kauden lopussa käytössä 20 miljoonaa euroa (0,0 Me). 30,0 miljoonan euron komittoitu limiitti oli vertailukauden tapaan käyttämättä.

VAROJENJAKO

16.3.2017 pidetty yhtiökokous päätti, että tilikaudelta 2016 vahvistetun taseen perusteella maksetaan osinkoa 0,92 euroa osakkeelta. Osinko, yhteensä 35,3 miljoonaa euroa, maksettiin osakkeenomistajille 27.3.2017.

INVESTOINNIT

Alkuvuoden bruttoinvestoinnit olivat 95,4 miljoonaa euroa (27,1 Me) ja ne koostuivat pääasiassa kone- ja kalustohankinnoista, investoinneista tietojärjestelmiin sekä yritysostoista. Merkittävin investointi oli L&T FM AB:n yritysosto. Käynnissä olevista merkittävistä tietojärjestelmähankkeista

Kiinteistöpalveluiden uusi toiminnanohjausjärjestelmä otettiin käyttöön kiinteistöhuollossa vuoden 2017 alkupuolella. Muiden palvelulinjojen osalta käyttöönotot jatkuvat.

HENKILÖSTÖ

Henkilöstömäärä oli tammi-syyskuussa kokoaikaiseksi muutettuna keskimäärin 7 848 (7 278). Kauden lopussa Lassila & Tikanojan palveluksessa oli koko- ja osa-aikaisia yhteensä 8 892 (8 198) henkilöä. Heistä työskenteli Suomessa 7 328 (7 291) ja muissa maissa 1 564 (907) henkilöä. Muutokset johtuvat pääasiassa L&T FM AB:n yritysostosta.

OSAKKEET JA OSAKEPÄÄOMA

Vaihto ja kurssi

Yhtiön osakkeen vaihto ilman omia osakkeita Nasdaq Helsingissä tammi-syyskuussa 2017 oli 4 548 434 kappaletta, mikä on 11,8 % (13,1 %) ulkona olevien osakkeiden keskimääräisestä lukumäärästä. Vaihdon arvo oli 84,8 miljoonaa euroa (82,6 Me). Korkein hinta oli 20,89 euroa ja alin 17,22 euroa. Päättökurssi oli 18,10 euroa. Yhtiön osakekannan markkina-arvo ilman yhtiön hallussa olevia omia osakkeita oli kauden lopussa 695,0 miljoonaa euroa (662,0 Me).

Omat osakkeet

Yhtiön hallussa oli katsauskauden lopussa 400 862 omaa osaketta, jotka edustavat 1,0 % kaikista osakkeista ja äänistä.

Osakepääoma ja osakkeiden lukumäärä

Yhtiön rekisteröity osakepääoma on 19 399 437 euroa ja ulkona olevien osakkeiden lukumäärä 38 398 012 osaketta. Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä ilman yhtiön hallussa olevia osakkeita oli 38 393 924 osaketta.

Osakkeenomistajat

Yhtiöllä oli kauden lopussa 12 050 (10 697) osakkeenomistajaa. Hallintarekisteröidyn omistuksen osuus oli 19,7 % (17,6 %) osakekannasta.

Hallituksen valtuutukset

Lassila & Tikanoja Oyj:n 16.3.2017 pidetty varsinainen yhtiökokous päätti hallituksen valtuuttamisesta yhtiön omien osakkeiden hankkimiseen yhtiön vapaalla omalla pääomalla. Lisäksi yhtiökokous päätti hallituksen valtuuttamisesta päättämään osakeannista sekä osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta.

Hallitus on valtuutettu hankkimaan enintään 2 000 000 kappaletta (5,2 % koko osakemäärästä) yhtiön omia osakkeita. Hankkimisvaltuutus on voimassa 18 kuukautta.

Hallitus on valtuutettu päättämään uusien tai yhtiön hallussa mahdollisesti olevien osakkeiden annista osakeannilla ja/tai optio-oikeuksien tai muiden osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta siten, että valtuutuksen nojalla voidaan antaa ja/tai luovuttaa yhteensä enintään 2 000 000 osaketta, joka on 5,2 % koko osakemäärästä. Valtuutus on voimassa 18 kuukautta.

HALLITUS

Lassila & Tikanoja Oyj:n hallituksen jäsenet ovat Heikki Bergholm, Teemu Kangas-Kärki, Laura Lares, Sakari Lassila, Miikka Maijala ja Laura Tarkka. Yhtiökokouksen jälkeen pitämässään järjestäytymiskokouksessa hallitus valitsi puheenjohtajaksi Heikki Bergholmin ja varapuheenjohtajaksi Sakari Lassilan.

Tarkastusvaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Sakari Lassila ja jäseniksi Teemu Kangas-Kärki ja Laura Tarkka. Henkilöstövaliokunnan puheenjohtajaksi valittiin Heikki Bergholm ja jäseniksi Laura Lares ja Miikka Majjala.

YHTEENVETO MUISTA AML 6:4:N MUKAISISTA PÖRSSITIEDOTTEISTA

13.6.2017 yhtiö ilmoitti muuttavansa vuoden 2017 näkymiään. Vuoden 2017 liikevaihdon odotetaan olevan samalla tasolla kuin vuonna 2016 ja liikevoiton odotetaan laskevan vuoden 2016 tasosta. Aiemmin yhtiö arvioi vuoden 2017 liikevaihdon ja liikevoiton olevan samalla tasolla kuin vuonna 2016. Yhtiö laski kuluvan vuoden liikevoittoennustettaan Kiinteistöpalveluiden ja erityisesti korjausrakentamisen liiketoiminnan heikon kannattavuuden vuoksi.

20.6.2017 yhtiö kertoi allekirjoittaneensa sopimuksen Veolian Ruotsin kiinteistötekniikkaan keskittyvän palveluliiketoiminnan ostamisesta hankkimalla Veolia FM AB:n koko osakekannan Veolia Nordic AB:ltä. Yhtiö kertoi haluavansa yrityskaupan avulla vahvistaa läsnäoloaan Ruotsin kiinteistöpalvelumarkkinalla laajentamalla palveluvalikoimaansa kiinteistötekniikan palveluihin.

4.7.2017 yhtiö tiedotti, että se on saanut ilmoituksen, jonka mukaan Kabouter Management LCC:n osuus Lassila & Tikanoja Oyj:n osakkeista ja äänistä on ylittänyt 5 % ja noussut 7,53 %:iin.

KATSAUSKAUDEN JÄLKEISET TAPAHTUMAT

Yhtiön johdolla ei ole tiedossa sellaisia olennaisia katsauskauden jälkeisiä tapahtumia, jotka olisivat vaikuttaneet osavuositarkastuksen laadintaan.

LÄHIAIKOJEN RISKIT JA EPÄVARMUUSTEKIJÄT

Talouden muutokset voivat aiheuttaa merkittäviä muutoksia Ympäristöpalveluiden uusioraaka-ainemarkkinoilla sekä Kiinteistöpalveluiden ja Teollisuuspalveluiden kysyntään.

Muutokset fossiilisten polttoaineiden hinnoissa voivat vaikuttaa yhtiön tuottamien kierrätys- ja uusiutuvien polttoaineiden kysyntään.

Yhtiön viime vuonna alkanut uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto jatkuu vuosina 2017 ja 2018. Käyttöönotto saattaa aiheuttaa toimintamallin muutoksesta johtuvia väliaikaisia kustannuksia, jotka voivat heikentää yhtiön tulosta.

Lisätietoja Lassila & Tikanojan riskeistä ja riskienhallinnasta on esitetty vuoden 2016 vuosikertomuksessa sekä hallituksen toimintakertomuksessa ja konsernitilinpäätöksessä.

NÄKYMÄT VUODELLE 2017

Lassila & Tikanojan vuoden 2017 liikevaihdon odotetaan olevan samalla tasolla kuin vuonna 2016 ja liikevoiton odotetaan laskevan vuoden 2016 tasosta.

TILINPÄÄTÖSLYHENNELMÄ 1.1. - 30.9.2017**KONSERNIN TULOSLASKELMA**

Me	7-9/2017	7-9/2016	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Liikevaihto	175,9	166,0	505,1	493,5	661,8
Liiketoiminnan muut tuotot	0,9	0,6	4,4	3,2	4,8
Varaston muutos	1,0	1,1	1,6	2,4	1,1
Materiaalit ja palvelut	-55,8	-51,0	-160,7	-151,7	-206,3
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-71,2	-66,4	-216,2	-211,2	-280,8
Liiketoiminnan muut kulut	-23,2	-21,8	-71,7	-67,3	-91,4
Poistot ja arvonalentumiset	-9,9	-9,5	-29,7	-29,0	-38,8
Liikevoitto	17,6	19,1	32,8	39,9	50,5
Rahoitustuotot ja -kulut	0,5	-0,4	-0,1	-0,5	-0,4
Voitto ennen veroja	18,0	18,7	32,6	39,4	50,1
Tuloverot	-4,5	-3,7	-7,5	-4,5	-6,7
Tilikauden voitto	13,5	14,9	25,1	34,9	43,4
Tilikauden voiton jakautuminen:					
Emoyhtiön omistajille	13,5	14,9	25,1	34,9	43,4
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:					
Osakekohtainen tulos, e	0,35	0,39	0,65	0,91	1,13
Laimennettu osakekohtainen tulos, e	0,35	0,39	0,65	0,91	1,13

KONSERNIN LAAJA TULOSLASKELMA

Me	7-9/2017	7-9/2016	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Tilikauden voitto	13,5	14,9	25,1	34,9	43,4
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteiseksi					
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Erät, joita ei siirretä myöhemmin tulosvaikutteiseksi, yhteensä	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi					
Suojausrahasto, käyvän arvon muutos	0,1	0,1	0,0	0,3	0,4
Muuntoerot	-1,2	-0,3	-1,4	-0,4	-0,1
Muuntoerot määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteiseksi, yhteensä	-1,2	-0,2	-1,4	0,0	0,3
Tilikauden laaja tulos, verojen jälkeen	12,4	14,7	23,7	34,9	43,7
Tilikauden laajan tuloksen jakautuminen					
Emoyhtiön omistajille	12,4	14,7	23,7	34,9	43,7
Määräysvallattomille omistajille	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

KONSERNITASE

Me	9/2017	9/2016	12/2016
VARAT			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet			
Liikearvo	165,6	116,4	116,5
Hankittu sopimuskanta	5,3	5,4	5,2
Kilpailukieltosopimukset	0,1	0,1	0,1
Muut aineettomat hyödykkeet yrityskaupoista	0,5	0,6	0,6
Muut aineettomat hyödykkeet	22,3	19,6	20,8
	193,8	142,2	143,2
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet			
Maa-alueet	5,3	5,0	5,3
Rakennukset ja rakennelmat	40,7	40,3	40,7
Koneet ja kalusto	104,6	102,2	104,8
Muut aineelliset hyödykkeet	0,1	0,1	0,1
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	2,5	4,7	5,3
	153,2	152,3	156,1
Muut pitkäaikaiset varat			
Myytavissä olevat sijoitukset	0,6	0,6	0,6
Rahoitusleasingsaamiset	0,4	1,4	1,2
Laskennalliset verosaamiset	5,4	5,5	5,5
Muut saamiset	2,8	1,8	1,7
	9,2	9,3	9,0
Pitkäaikaiset varat yhteensä	356,1	303,7	308,3
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	26,8	26,3	24,9
Myyntisaamiset ja muut saamiset	130,8	95,3	90,5
Johdannaissaamiset	0,0	0,1	0,3
Ennakkomaksut	1,1	10,7	0,6
Myytavissä olevat lyhytaikaiset rahoitusvarat	0,0	0,0	0,0
Rahavarat	31,9	30,0	28,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä	190,7	162,3	144,5
Varat yhteensä	546,8	466,0	452,8

OMA PÄÄOMA JA VELAT

Me	9/2017	9/2016	12/2016
Oma pääoma			
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	19,4	19,4	19,4
Muut rahastot	-4,5	-3,4	-3,1
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	0,6	0,4	0,4
Kertyneet voittovarat	170,7	162,6	162,7
Tilikauden voitto	25,1	34,9	43,4
	211,3	213,9	222,8
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,2	0,2	0,2
	211,4	214,1	223,0
Velat			
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	25,1	24,3	24,8
Eläkevelvoitteet	1,5	0,9	1,0
Varaukset	4,7	4,4	4,8
Rahoitusvelat	140,4	62,7	63,5
Muut velat	0,4	0,3	0,3
	172,1	92,5	94,3
Lyhytaikaiset velat			
Rahoitusvelat	24,7	33,0	3,4
Ostovelat ja muut velat	137,4	122,7	129,9
Johdannaisvelat	0,1	0,2	0,1
Verovelat	0,1	1,5	0,1
Varaukset	1,0	1,9	2,0
	163,2	159,4	135,5
Velat yhteensä	335,3	251,9	229,8
Oma pääoma ja velat yhteensä	546,8	466,0	452,8

KONSERNIN RAHAVIRTALASKELMA

Me	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto	25,1	34,9	43,4
Liiketoiminnan rahavirran oikaisut			
Verot	7,5	4,5	6,7
Poistot ja arvonalentumiset	29,7	29,0	38,8
Rahoitustuotot ja -kulut	0,1	0,5	0,4
Muut	0,5	-2,8	-2,1
Tulorahoitus ennen käyttöpääoman muutosta	62,9	66,1	87,2
Käyttöpääoman muutos			
Myyntisaamisten ja muiden saamisten muutos	-8,4	-18,2	-2,5
Vaihto-omaisuuden muutos	-1,9	-2,7	-1,4
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos	-7,0	-2,1	6,6
Käyttöpääoman muutos	-17,3	-23,0	2,7
Maksetut korot	-1,8	-1,4	-2,0
Saadut korot	0,3	0,2	0,3
Maksetut verot	-8,2	-8,2	-11,7
Liiketoiminnan nettorahavirta	35,9	33,6	76,4
Investointien rahavirta			
Hankitut tytäryritykset ja liiketoiminnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-67,2	-1,8	-1,8
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin käyttöomaisuushyödykkeisiin	-17,3	-20,6	-33,9
Aineellisten ja aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	0,0	0,8	0,8
Investoinnit myytävissä oleviin sijoituksiin	-0,8	-	-
Muiden pitkäaikaisten saamisten muutos	-0,3	0,2	0,2
Saadut osingot investoinneista	-	0,0	0,0
Investointien nettorahavirta	-85,5	-21,3	-34,6
Rahoituksen rahavirta			
Lyhytaikaisten lainojen muutos	19,9	-0,2	-0,2
Pitkäaikaisten lainojen nostot	70,0	-	-
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-1,3	-3,5	-34,8
Maksetut osingot	-35,3	-32,6	-32,6
Rahoituksen nettorahavirta	53,3	-36,4	-67,6
Likvidien varojen nettomuutos	3,7	-24,0	-25,9
Likvidit varat tilikauden alussa	28,2	54,0	54,0
Valuuttakurssien muutosten vaikutus	0,0	-0,1	0,0
Likvidit varat taseessa tilikauden lopussa	31,9	30,0	28,2

Likvidit varat

Me	9/2017	9/2016	12/2016
Rahavarat	31,9	30,0	28,2
Myytavissä olevat rahoitusvarat	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	31,9	30,0	28,2

LASKELMA KONSERNIN OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSISTA

Me	Osake- pääoma	Muunto- erot	Suoja- us- rahasto	Sijoi- te- tun vapaan pää- oman rahasto	Kerty- neet voitto- varat	Emo- yhtiön omista- jille kuuluva oma pääoma	Määrä- ysvallat- tomien omista- jien osuus	Oma pää- oma yhteen- sä
Oma pääoma 1.1.2017	19,4	-3,0	-0,1	0,4	206,1	222,8	0,2	223,0
Laaja tulos								
Tilikauden tulos					25,1	25,1	0,0	25,1
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät					0,0	0,0		0,0
Suojausrahasto käyvän arvon muutos			0,0			0,0		0,0
Muuntoerot		-1,4			0,0	-1,4	0,0	-1,4
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-1,4	0,0		25,1	23,7	0,0	23,7
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osakeperusteiset etuudet				0,1	-0,1	0,0		0,0
Maksetut osingot					-35,3	-35,3		-35,3
Palautuneet osingot					0,0	0,0		0,0
Omien osakkeiden ostot						0,0		0,0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				0,1	-35,5	-35,3		-35,3
Muut muutokset					0,1	0,1		0,1
Oma pääoma 30.9.2017	19,4	-4,5	0,0	0,6	195,8	211,3	0,2	211,4

Me	Osake- pääoma	Muunto- erot	Suoja- us- rahasto	Sijoi- te- tun vapaan pää- oman rahasto	Kerty- neet voitto- varat	Emo- yhtiön omista- jille kuuluva oma pääoma	Määrä- ysvallat- tomien omista- jien osuus	Oma pääoma yhteen- sä
Oma pääoma 1.1.2016	19,4	-2,9	-0,4	0,5	194,7	211,2	0,1	211,4
Laaja tulos								
Tilikauden tulos					34,9	34,9	0,0	34,9
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyiden uudelleen määrittämisestä johtuvat erät						0,0		0,0
Suojausrahasto käyvän arvon muutos			0,3			0,3		0,3
Myytavissä olevat rahoitusvarat						0,0		0,0
Muuntoerot		-0,4				-0,4	0,0	-0,3
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-0,4	0,3		34,9	34,9	0,0	34,9
Liiketoimet omistajien kanssa								
Osakeperusteiset etuudet				0,0	0,4	0,4		0,4
Maksetut osingot					-32,6	-32,6		-32,6
Palautuneet osingot					0,0	0,0		0,0
Omien osakkeiden ostot						0,0		0,0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä				0,0	-32,2	-32,2		-32,2
Muut muutokset					0,1	0,1		0,1
Oma pääoma 30.9.2016	19,4	-3,3	-0,1	0,4	197,5	213,9	0,2	214,1

TUNNUSLUVUT

	7-9/2017	7-9/2016	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Osakekohtainen tulos, e	0,35	0,39	0,65	0,91	1,13
Laimennettu osakekohtainen tulos, e	0,35	0,39	0,65	0,91	1,13
Liiketoiminnan rahavirta/osake, e	0,35	0,76	0,93	0,88	1,99
EVA, Me*	11,7	14,1	16,7	24,9	30,7
Bruttoinvestoinnit, Me	74,8	8,5	95,4	27,1	41,6
Poistot ja arvonalentumiset, Me	9,9	9,5	29,7	29,0	38,8
Oma pääoma/osake, e			5,51	5,58	5,81
Oman pääoman tuotto, %			15,4	21,9	20,0
Sijoitetun pääoman tuotto, %			13,7	17,7	17,4
Omavaraisuusaste, %			39,8	47,2	50,4
Gearing, %			63,0	30,7	17,3
Korolliset nettovelat, Me			133,1	65,7	38,7
Henkilöstö kokoaikaiseksi muutettuna keskimäärin			7 848	7 278	7 199
Henkilöstö, koko- ja osa-aikaiset yhteensä kauden lopussa			8 892	8 198	7 931
Osakkeiden osakeantioikaistu lukumäärä, 1000 kpl					
keskimäärin kauden aikana			38 394	38 374	38 375
kauden lopussa			38 398	38 378	38 378
keskimäärin kauden aikana, laimennettu			38 409	38 389	38 390

* EVA = liikevoitto - sijoitetulle pääomalle (vuosineljännesten keskiarvo) laskettu kustannus. WACC: 2017 6,69 %, 2016 6,56 %

LAATIMISPERIAATTEET

Tämä osavuositarkastus on laadittu IAS 34, Osavuositarkastukset -standardin mukaisesti.

Osavuositarkastuksen laatimisessa on noudatettu tilinpäätöksessä 31.12.2016 esitettyjä, voimassaolevia IFRS-standardeja ja -tulkintoja. Lisäksi on noudatettu sen jälkeen voimaan tulleita ja käyttöön otettuja IFRS-standarden muutoksia. Näillä IFRS-standarden muutoksilla ei ole ollut olennaista vaikutusta puolivuositarkastukseen.

Tarkempaa tietoa laskentaperiaatteista löytyy Lassila & Tikanoja Oyj:n konsernitilinpäätöksestä 31.12.2016.

Raportoitavat vaihtoehdot tunnusluvut ovat EVA ja liiketoiminnan rahavirta/osake. Tunnuslukujen laskentakaavat ovat osavuositarkastuksen lopussa.

Osavuositarkastuksessa esitettävistä tiedoista ei ole tilintarkastettu.

IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardin soveltaminen

Lassila & Tikanoja tulee soveltamaan standardia 1.1.2018 alkaen.

IFRS 15 luo kattavan viitekehyksen sen määrittämiseksi, milloin myyntituottoja voidaan tulouttaa ja kuinka paljon. IFRS 15 korvaa voimassaolevan tuloutusta koskevan ohjeistuksen. IFRS 15:n mukaan yhteisön on kirjattava myyntituotot sellaisena rahamääränä, joka kuvastaa vastiketta, johon yhteisö odottaa olevansa oikeutettu kyseisiä tavaroita tai palveluja vastaan.

Uusi standardi sisältää viisivaiheisen mallin asiakassopimusten perusteella saatavien myyntituottojen tulouttamiseen. IFRS 15 standardin mukaan myyntituotot tulee kohdistaa suoritevelvoitteille suhteellisten erillismyyntihintojen perusteella. Suoritevelvoite on määritelty lupaukseksi toimittaa tavara ja/tai palvelu.

Myyntin kirjaaminen tapahtuu ajan kuluessa tai tiettyä ajankohtana ja keskeisenä kriteerinä on määräysvallan siirtyminen.

Lassila & Tikanoja aloitti standardin käyttöönottoon valmistautumisen vuonna 2016 laatimalla ylätasoinen analyysin yhtiön asiakassopimuksista toimialoittain / tulovirroittain. Merkittävä osa yhtiön tulovirroista muodostuu palvelujen tuottamisesta. Myyntituotot palveluista tuloutetaan tällä hetkellä sitä mukaa kun palveluja tuotetaan. Yhtiö on alustavasti arvioinut, että palvelua koskeva määräysvalta siirtyy ajan kuluessa, koska asiakas samanaikaisesti saa ja kuluttaa yhtiön suoritteesta saamansa hyödyn sitä mukaa kun yhteisö tuottaa suoritetta. Näin ollen yhtiö täyttää suoritevelvoitteen ja kirjaa myyntituoton IFRS 15 standardin mukaisesti ajan kuluessa. Merkittäviä muutoksia olemassa oleviin tuloutuskäytäntöihin ei tämän hetken arvioiden mukaan näin ollen ole tulossa.

Sopimusten läpikäynnin yhteydessä on myös tunnistettu asiakkuuksia ja sopimuksia, joissa tuloutuksen ajoitus ja esimerkiksi muuttuvan vastikkeen laskentatapa voivat muuttua. Muutokset liittyvät lähinnä projektien tuloutuksen ajoitukseen ja määrään. Tulovirrat joihin mahdollisia muutoksia voi tulla edustavat alle 10 % konsernin tämän hetken liikevaihdosta.

Lisäksi IFRS 15 edellyttää nykyistä tarkempia liitetietoja. Yhtiön muodostaa tilikauden 2017 aikana prosessit, joiden avulla nämä liitetiedot tullaan keräämään.

Yhtiö tulee ottamaan standardin käyttöön takautuvasti jokaiseen esitettävään aiempaan raportointikauteen IAS 8:n mukaisesti ottaen huomioon IFRS 15 standardin mahdollistamat käytännön apukeinot.

SEGMENTTITIEDOT

Liikevaihto

Me	7-9/2017			7-9/2016			Liikevaihto yhteensä, muutos %
	Ulkoinen	Toimialojen välinen	Yhteensä	Ulkoinen	Toimialojen välinen	Yhteensä	
Ympäristöpalvelut	67,4	0,7	68,1	67,5	0,8	68,2	-0,2
Teollisuuspalvelut	24,6	0,8	25,3	22,5	1,4	23,9	6,0
Kiinteistöpalvelut	79,2	0,7	79,9	70,8	0,7	71,5	11,8
Uusiutuvat energialähteet	4,7	0,0	4,8	5,3	0,0	5,3	-10,9
Eliminoinnit		-2,2	-2,2		-2,9	-2,9	
Yhteensä	175,9	0,0	175,9	166,0	0,0	166,0	6,0

Me	1-9/2017			1-9/2016			Liikevaihto yhteensä, muutos %
	Ulkoinen	Toimialojen välinen	Yhteensä	Ulkoinen	Toimialojen välinen	Yhteensä	
Ympäristöpalvelut	196,0	2,4	198,3	195,7	2,5	198,2	0,1
Teollisuuspalvelut	64,3	2,5	66,8	58,4	2,3	60,7	10,1
Kiinteistöpalvelut	220,7	2,0	222,8	214,3	2,2	216,5	2,9
Uusiutuvat energialähteet	24,0	0,1	24,2	25,1	0,1	25,2	-4,0
Eliminoinnit		-7,0	-7,0		-7,1	-7,1	
Yhteensä	505,1	0,0	505,1	493,5	0,0	493,5	2,3

Me	12/2016 Toimialojen välinen		
	Ulkoinen	Toimialojen välinen	Yhteensä
Ympäristöpalvelut	261,2	3,6	264,8
Teollisuuspalvelut	78,7	3,4	82,1
Kiinteistöpalvelut	285,3	2,9	288,3
Uusiutuvat energialähteet	36,6	0,2	36,8
Eliminoinnit		-10,1	-10,1
Yhteensä	661,8	0,0	661,8

Liikevoitto

Me	7-9/ 2017	%	7-9/ 2016	%	1-9/ 2017	%	1-9/ 2016	%	1-12/ 2016	%
Ympäristöpalvelut	9,7	14,2	10,2	14,9	23,3	11,8	24,8	12,5	31,3	11,8
Teollisuuspalvelut	3,6	14,4	3,4	14,2	6,0	9,0	5,2	8,6	7,8	9,5
Kiinteistöpalvelut	5,1	6,4	6,1	8,5	6,0	2,7	10,9	5,0	13,5	4,7
Uusiutuvat energialähteet	0,0	-0,7	0,1	2,0	0,5	1,9	0,8	3,1	1,5	4,1
Konsernihallinto ja muut	-0,8		-0,7		-3,0		-1,8		-3,7	
Yhteensä	17,6	10,0	19,1	11,5	32,8	6,5	39,9	8,1	50,5	7,6

MUUT SEGMENTTITIEDOT

Me	9/2017	9/2016	12/2016
----	--------	--------	---------

Varat

Ympäristöpalvelut	215,9	219,1	215,4
Teollisuuspalvelut	75,6	72,2	69,5
Kiinteistöpalvelut	189,9	113,5	97,2
Uusiutuvat energialähteet	23,3	23,2	23,5
Konsernihallinto ja muut	1,7	0,8	11,1
Kohdistamattomat varat	40,4	37,2	36,0
L&T yhteensä	546,8	466,0	452,8

Velat

Ympäristöpalvelut	47,2	52,9	54,7
Teollisuuspalvelut	26,4	23,9	22,4
Kiinteistöpalvelut	60,3	45,4	46,9
Uusiutuvat energialähteet	7,4	6,5	7,0
Konsernihallinto ja muut	3,7	1,4	6,6
Kohdistamattomat velat	190,4	121,8	92,2
L&T yhteensä	335,3	251,9	229,8

Me	7-9/2017	7-9/2016	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
----	----------	----------	----------	----------	-----------

Investoinnit

Ympäristöpalvelut	6,2	4,0	17,8	13,4	18,5
Teollisuuspalvelut	2,1	2,1	5,6	5,5	8,2
Kiinteistöpalvelut	66,5	2,1	71,4	8,0	14,5
Uusiutuvat energialähteet	0,0	0,2	0,2	0,3	0,3
Konsernihallinto ja muut	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0
L&T yhteensä	74,8	8,5	95,4	27,1	41,6

Poistot

Ympäristöpalvelut	4,8	4,9	14,4	14,8	19,6
Teollisuuspalvelut	1,8	1,7	5,3	4,9	6,7
Kiinteistöpalvelut	3,2	2,9	9,7	9,1	12,2
Uusiutuvat energialähteet	0,1	0,1	0,2	0,2	0,3
Konsernihallinto ja muut	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
L&T yhteensä	9,9	9,5	29,7	29,0	38,8

TULOSLASKELMA VUOSINELJÄNNEKSITTÄIN

Me	7-9/2017	4-6/2017	1-3/2017	10-12/2016	7-9/2016
Liikevaihto					
Ympäristöpalvelut	68,1	67,4	62,9	66,5	68,2
Teollisuuspalvelut	25,3	23,6	17,9	21,4	23,9
Kiinteistöpalvelut	79,9	71,4	71,4	71,8	71,5
Uusiutuvat energialähteet	4,8	7,3	12,1	11,6	5,3
Toimialojen välinen liikevaihto	-2,2	-2,5	-2,3	-3,0	-2,9
L&T yhteensä	175,9	167,2	161,9	168,3	166,0
Liikevoitto					
Ympäristöpalvelut	9,7	7,7	5,9	6,5	10,2
Teollisuuspalvelut	3,6	2,6	-0,2	2,6	3,4
Kiinteistöpalvelut	5,1	1,1	-0,3	2,6	6,1
Uusiutuvat energialähteet	0,0	0,2	0,3	0,7	0,1
Konsernihallinto ja muut	-0,8	-1,5	-0,6	-1,8	-0,7
L&T yhteensä	17,6	10,1	5,1	10,5	19,1
Liikevoittoprosentti					
Ympäristöpalvelut	14,2	11,5	9,4	9,7	14,9
Teollisuuspalvelut	14,4	10,9	-1,1	11,9	14,2
Kiinteistöpalvelut	6,4	1,6	-0,4	3,6	8,5
Uusiutuvat energialähteet	-0,7	2,9	2,4	6,2	2,0
L&T yhteensä	10,0	6,0	3,2	6,2	11,5
Rahoitustuotot ja -kulut, netto	0,5	-0,7	0,1	0,1	-0,4
Voitto ennen veroja	18,0	9,4	5,2	10,6	18,7

EVA-TULOKSEN TÄSMÄYTYS LIIKEVOITTOON

Me	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Liikevoitto	32,8	39,9	50,5
Sijoitettu pääoma (rullaava 12 kk vuosineljännesten keskiarvo)	319,5	304,9	300,6
Sijoitetulle pääomalle laskettu kustannus	-16,0	-15,0	-19,7
EVA	16,7	24,9	30,7

HANKITUT LIKETOIMINNOT YHTEENLASKETTUNA

Käypä arvo yhteensä			
Me	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Aineettomat hyödykkeet	0,6	1,1	1,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	1,0	1,8	1,8
Sijoitukset	0,0	0,0	0,0
Saamiset	0,3	1,7	1,7
Rahavarat	1,0	2,3	2,3
Varat yhteensä	2,9	6,9	6,9
Muut velat	0,3	1,0	1,0
Laskennallinen verovelka	0,0	0,0	0,0
Velat yhteensä	0,3	1,0	1,0
Hankittu nettovarallisuus	2,6	5,9	5,9
Kokonaisvastike	4,1	8,8	8,8
Liikearvo	1,5	2,9	2,9
Vaikutus rahavirtaan			
Rahana maksettu vastike	-4,1	-8,8	-8,8
Hankitun yrityksen rahavarat	1,0	2,3	2,3
Maksettu edellisenä vuonna	-	3,6	3,6
Maksamatta	0,2	1,0	1,0
Investointien kassavirta	-3,0	-1,8	-1,8

L&T FM AB:n osto saatiin päätökseen 31.8.2017 ja se on konsolidoitu konserniin 1.9.2017 alkaen. IFRS:n mukaiset kauppahintalaskelmat ovat vielä kesken johtuen kaupan toteutumisen ja Q3 osavuositarkastuksen välisestä lyhyestä ajasta. Alustavana esitetty liikearvo tulee vielä merkittävästi muuttumaan sen jälkeen, kun asianmukaiset käypään arvoon arvostettavat yksilöivät erät on siitä ensin erotettu.

Hankitut nettovarat olivat 16,4 miljoonaa euroa ja hankinnan vaikutus liikearvoon syyskuun lopussa on 47,7 miljoonaa euroa. Hankinnan nettovaikutus investointien kassavirtaan on 64,1 miljoonaa euroa.

Vuonna 2016 L&T FM AB:n (entinen Veolia FM AB) liikevaihto oli 952 miljoonaa Ruotsin kruunua (102 Me) ja operatiivinen tulos (EBIT) 62 miljoonaa Ruotsin kruunua (6,6 Me). Taseen loppusumma oli vuoden 2016 tilinpäätöksessä noin 300 miljoonaa Ruotsin kruunua (31 Me) ja yhtiön palveluksessa on 580 henkilöä.

AINEETTOMIEN HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

Me	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Kirjanpitoarvo kauden alussa	143,2	134,9	134,9
Hankitut liiketoiminnat	49,9	1,4	1,4
Muut investoinnit	5,1	6,9	9,2
Vähennykset	0,0	0,2	0,2
Poistot ja arvonalentumiset	-4,4	-3,4	-4,8
Siirrot erien välillä	0,0	2,6	2,7
Kurssierot	-0,1	-0,4	-0,4
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	193,8	142,2	143,2

AINEELLISTEN KÄYTTÖOMAISUUSHYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

Me	1-9/2017	1-9/2016	1-12/2016
Kirjanpitoarvo kauden alussa	156,1	161,5	161,5
Hankitut liiketoiminnot	0,1	0,8	0,8
Muut investoinnit	23,6	18,0	30,2
Vähennykset	-1,1	-0,5	-0,7
Poistot ja arvonalentumiset	-25,3	-25,6	-34,0
Siirrot erien välillä	0,0	-2,6	-2,7
Kurssierot	-0,3	0,6	1,0
Kirjanpitoarvo kauden lopussa	153,2	152,3	156,1

INVESTOINTISITOUKUKSET

Me	9/2017	9/2016	12/2016
Aineettomien hyödykkeiden ostositoumukset	0,2	0,1	0,1
Aineellisten hyödykkeiden ostositoumukset	7,6	9,9	7,2
Yhteensä	7,8	9,9	7,3

RAHOITUSVARAT JA -VELAT ARVOSTUSRYHMITÄIN

Me	30.9.2017	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Efektivi-sen koron menetelmällä kirjattavat rahoitusvelat	Suojaus laskenna alaiset johdannaiset	Tase-erien kirjanpitoarvot	Käyvän arvon hierarkia-taso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
Myytävissä olevat sijoitukset			0,6			0,6	3
Rahoitusleasing-saamiset		0,4				0,4	2
Muut saamiset		1,3				1,3	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
Myyntisaamiset ja muut saamiset		121,7				121,7	
Rahoitusleasing-saamiset		0,7				0,7	
Johdannaissaamiset					0,0	0,0	
Rahavarat		31,9				31,9	
Rahoitusvarat yhteensä		156,0	0,6		0,0	156,6	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
Lainat				126,9		126,9	2
Rahoitusleasingvelat				13,5		13,5	
Muut velat				0,2		0,2	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
Lainat				22,6		22,6	
Rahoitusleasingvelat				2,1		2,1	
Ostovelat ja muut velat				72,0		72,0	
Johdannaisvelat					0,1	0,1	2
Rahoitusvelat yhteensä				237,1	0,1	237,2	

Tase-erien käyvät arvot eivät eroa merkittävästi tase-erien kirjanpitoarvoista.

Me	30.9.2016	Lainat ja muut saamiset	Myytävissä olevat rahoitusvarat	Efektii- sen koron menetel- mällä kirjattavat rahoitus- velat	Suojaus- laskennan alaiset johdan- naiset	Tase-erien kirjanpito- arvot	Käyvän arvon hierarkia- taso
Pitkäaikaiset rahoitusvarat							
			0,6			0,6	3
		1,4				1,4	2
		1,6				1,6	
Lyhytaikaiset rahoitusvarat							
		88,4				88,4	
		1,0				1,0	
					0,1	0,1	
		30,0				30,0	
		122,2	0,6		0,1	122,9	
Pitkäaikaiset rahoitusvelat							
				59,6		59,6	2
				3,1		3,1	
				0,0		0,0	
Lyhytaikaiset rahoitusvelat							
				32,6		32,6	
				0,4		0,4	
				68,7		68,7	
					0,2	0,2	2
				164,4	0,2	164,6	

Tase-erien käyvät arvot eivät eroa merkittävästi tase-erien kirjanpitoarvoista.

VASTUUSITOUUMUKSET

Me	9/2017	9/2016	12/2016
Omista sitoumuksista annetut vakuudet			
Kiinnitykset maanvuokraoikeuteen	0,2	0,2	0,2
Muut vakuudet	0,1	0,1	0,1
Ympäristölupien edellyttämät pankkitakaukset	10,4	12,4	10,9

Muut vakuudet ovat vakuustalletuksia.

Käyttöleasing- ja muut vuokravastuut

Me	9/2017	9/2016	12/2016
Erääntyy 1 vuoden kuluessa	9,6	7,3	7,4
Erääntyy 1-5 vuoden kuluessa	13,0	11,0	11,4
Erääntyy yli 5 vuoden kuluttua	3,9	3,9	4,0
Yhteensä	26,6	22,2	22,7

Johdannaissopimuksista johtuvat vastuut**Koronvaihtosopimukset**

Me	9/2017	9/2016	12/2016
Koronvaihtosopimusten nimellisarvot			
Eräänntyy 1 vuoden kuluessa	1,8	31,8	1,8
Eräänntyy 1-5 vuoden kuluessa	1,8	3,6	2,7
Eräänntyy yli 5 vuoden kuluttua	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	3,6	35,5	4,5
Käypä arvo	-0,1	-0,2	-0,1

Koronvaihtosopimukset, jotka on tehty vaihtuvakorkoisiin lainoihin liittyvien rahavirtojen suojausiksi ja joihin on sovellettu IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa. Suojaukset ovat olleet tehokkaita ja niiden käyvän arvon muutokset on esitetty kauden laajassa tuloslaskelmassa. Koronvaihtosopimusten käyvät arvot perustuvat katsauskauden päättävän päivän markkinatietoihin.

Hyödykejohdannaiset

Me	9/2017	9/2016	12/2016
Diesel-swapsopimusten nimellisarvot			
Eräänntyy 1 vuoden kuluessa	1,4	1,2	1,3
Eräänntyy 1-5 vuoden kuluessa	0,0	0,0	0,0
Yhteensä	1,4	1,2	1,3
Käypä arvo	0,0	0,1	0,3

Hyödykejohdannaiset on tehty tulevien diesel-ostojen suojaamiseksi. Sopimuksiin sovelletaan IAS 39:n mukaista suojauslaskentaa ja käyvän arvon muutos kirjataan tehokkaalta osaltaan oman pääoman suojausrahastoon. Hyödykejohdannaisien käyvät arvot perustuvat tilinpäätöspäivän markkinanoteerauksiin.

TUNNUSLUKUJEN LASKENTAPERUSTEET

Osakekohtainen tulos:
emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto / osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä keskimäärin

Laimennettu osakekohtainen tulos:
emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto / osakkeiden osakeantioikaistu laimennettu lukumäärä keskimäärin

Liiketoiminnan rahavirta / osake:
liiketoiminnan nettorahavirta rahoituslaskelmasta / osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä keskimäärin

EVA:
liikevoitto - sijoitetulle pääomalle (vuosineljännesten keskiarvo) laskettu kustannus
WACC 2017: 6,69 % ja 2016: 6,56 %

Oma pääoma / osake:
emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma / osakkeiden osakeantioikaistu laimentamaton lukumäärä tilinpäätöspäivänä

Oman pääoman tuotto, %:
(tilikauden voitto / oma pääoma (keskiarvo)) x 100

Sijoitetun pääoman tuotto, %:
(voitto ennen veroja + rahoituskulut) / (taseen loppusumma - korottomat velat (keskiarvo)) x 100

Omavaraisuusaste, %:
oma pääoma / (taseen loppusumma - saadut ennakot) x 100

Gearing, %:
korolliset nettovelat / oma pääoma x 100

Korolliset nettovelat:
korollinen vieras pääoma - likvidit varat

Helsinki 25.10.2017

LASSILA & TIKANOJA OYJ
Hallitus

Pekka Ojanpää
toimitusjohtaja

Lisätietoja:
toimitusjohtaja Pekka Ojanpää, puh. 010 636 2810
talousjohtaja Timo Leinonen, puh. 0400 793 073

Lassila & Tikanoja on palveluyritys, joka on muuttamassa kulutusyhteiskuntaa tehokkaaksi kierrätisyhteiskunnaksi. Yhteistyössä asiakkaidemme kanssa vähennämme jätettä ja pidennämme kiinteistöjen käyttöikä, ohjaamme materiaalit hyötykäyttöön sekä vähennämme raaka-aineiden ja energian käyttöä. Autamme asiakkaitamme keskittymään omaan ydinliiketoimintaansa ja säästämään ympäristöä. Yhdessä luomme hyvinvointia ja työpaikkoja. L&T toimii Suomessa, Ruotsissa ja Venäjällä. L&T:n liikevaihto vuonna 2016 oli 661,8 miljoonaa euroa ja yhtiö työllistää 8 500 henkilöä. L&T on listattu Nasdaq Helsingissä.

Jakelu:
Nasdaq Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet
www.lassila-tikanoja.fi